

اداره خدمات اطلاع‌رسانی

پیشرفت و توسعه در جوامع بشری حاصل تحقیقات و پژوهش‌هایی است که در ادوار مختلف صورت گرفته است. دانشمندان و محققان هر عصری داشته‌های علمی خود را از گذشتگان فراگرفته اند و با پژوهش‌های جدید موجبات اعتلای علوم در حوزه‌های مختلف را فراهم نموده‌اند. بنابراین نمی‌توان پیشرفت و سعادت بشر را جدای از تحقیق و تفحص دانست. از سوی دیگر لازمه تحقیق دستیابی به منابع اطلاعاتی معتبر و موثقی است که در عرصه جهانی تولید و عرضه می‌گردد. دستیابی به منابع دانش به عنوان کالایی استراتژیک در جهان امروز از جمله رموز موفقیت و کامیابی متخصصان حوزه‌های مختلف است و محرومیت از آن عامل عقب ماندگی و فقر همه جانبه خواهد بود. چنانکه شکاف فاحش میان کشورهای جهان سوم و کشورهای پیشرفته ناشی از دستیابی به اطلاعات علمی و فنی است که خود موجب تولید کالاها و خدماتی می‌گردد که سطح زندگی و رفاه جوامع را تحت تأثیر قرار داده است.

تولید حجم عظیم دانش و پیشرفت‌های شتابان علوم مختلف در سطح جهانی و لزوم آگاهی و دستیابی به آخرین نتایج تحقیقات علمی، مدیریت دانش و فعالیت مراکز اطلاع‌رسانی مجهز به فناوری‌های اطلاعاتی مدرن در سطح بین‌المللی را ضروری می‌سازد.

مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری بر اساس یک تفاهم نامه بین‌المللی جهت برآوردن نیازهای اطلاعاتی کشورهای منطقه ایجاد شده است. این مرکز از اولین سال فعالیت خود اقدام به خرید منابع چاپی داخلی و خارجی در حوزه‌های مختلف را نمود و در سال‌های بعد با الکترونیکی نمودن منابع چاپی و خرید منابع الکترونیکی جدید پایگاه‌های اطلاعاتی ارزشمندی را تهیه نموده است که پاسخگوی تمامی نیازهای اطلاعاتی محققان کشور و کشورهای منطقه می‌باشد. اداره خدمات اطلاع‌رسانی به عنوان بخشی پیشتاز در ارائه خدمات اطلاعاتی، علاوه بر ارائه خدمات به صورت حضوری، وسیله دستیابی الکترونیکی و دیجیتالی کاربران و محققان به پایگاه‌های اطلاعاتی این مرکز را نیز فراهم نموده است. کارشناسان مجرب اداره خدمات اطلاع‌رسانی اطلاعات مورد نیاز مراجعان حضوری و را به شیوه ای علمی جستجو و به آنها عرضه می‌نمایند. کاربران غیرحضوری نیز قادر خواهند بود با دریافت کد کاربری در هر نقطه‌ای از جهان که دسترسی به شبکه اینترنت وجود داشته باشد به وب سایت مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری متصل شوند و از محتوای پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی، عربی و انگلیسی این مرکز استفاده نمایند.

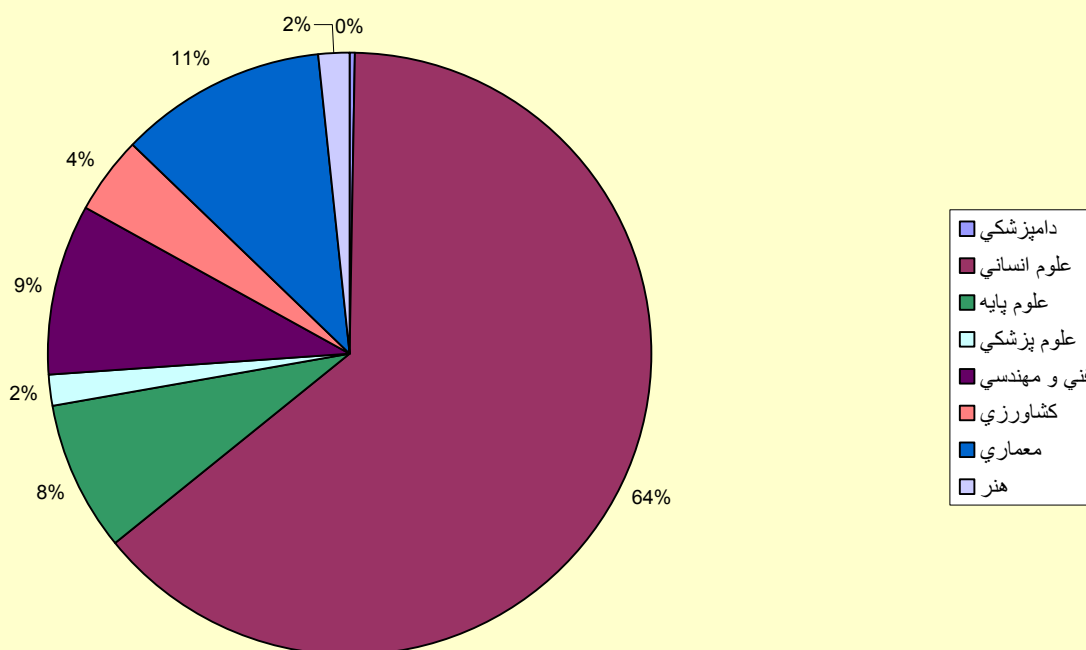
جستجوی مدارک، بازدید اطلاعات کتابشناختی، تورق الکترونیکی متن کامل مدارک و دریافت آنها به صورت چاپی و یا ذخیره در رایانه‌های شخصی از طریق وب سایت مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری امکان پذیر می‌باشد. این مرکز از موقعیت و کارکردهای ویژه در سطح ملی و منطقه‌ای در راستای تأمین نیازهای اطلاعاتی محققان و پژوهشگران در تمامی سطوح تحصیلی و علمی برخوردار است و همگامی با تحولات جهانی در بکارگیری فناوری‌های اطلاعاتی جهت حمایت از تحقق توسعه پایدار را در دستور کار خود دارد.

جهت برخورداری دانشجویان و اعضاء هیأت علمی برخی از دانشگاه‌های داخلی و خارجی از خدمات و اطلاعات موجود در مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری شاخه‌های اطلاع‌رسانی مرکز ایجاد شده است که در قالب یک تفاهم‌نامه همکاری علمی دوجانبه کلیه پایگاه‌های اطلاعاتی مرکز منطقه‌ای در اختیار آن دانشگاه‌ها قرار می‌گیرد.

خدمات حضوری

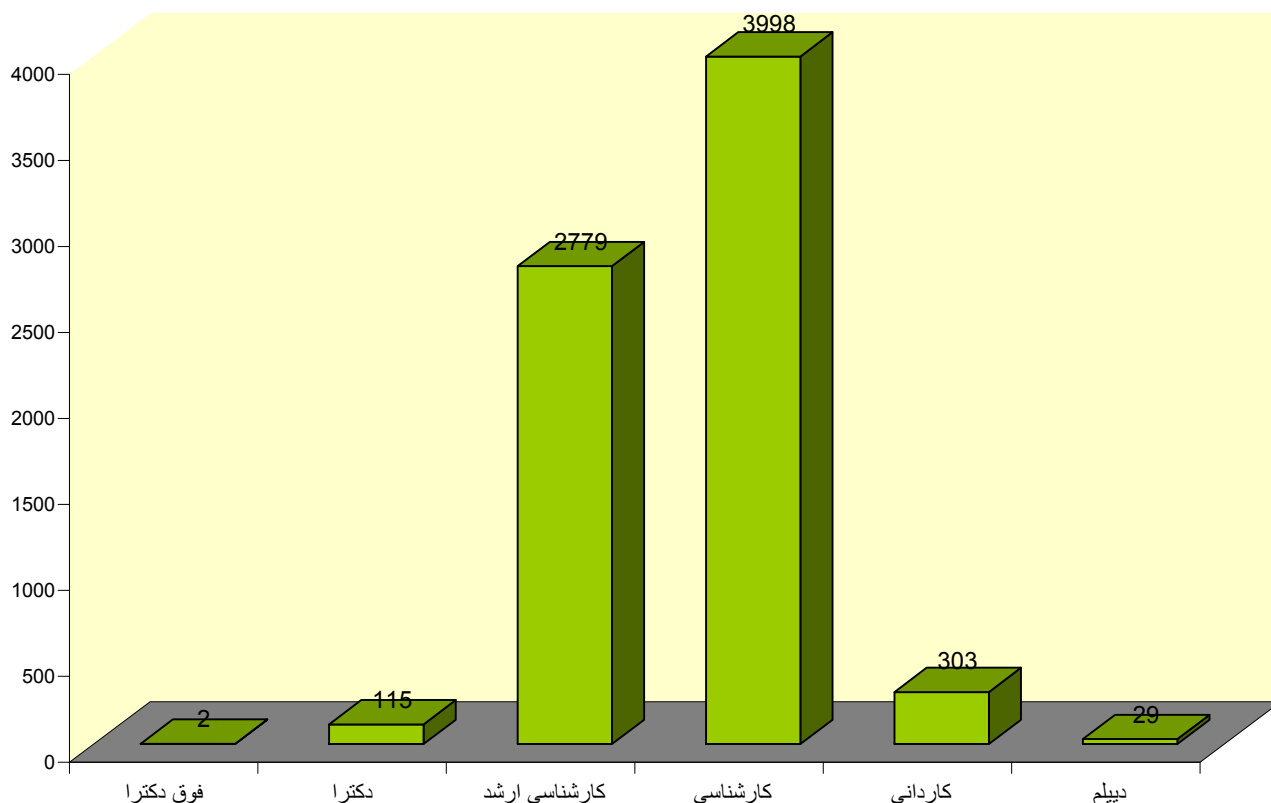
اداره خدمات اطلاع رسانی از اولین سال تأسیس خود پاسخگوی سؤالات و نیازهای اطلاعاتی مراجعان خود به شکلی شایسته بوده است. کاربران حضوری این مرکز در بدو ورود خود فرمهای جستجوی اطلاعات را تکمیل می‌نمایند و لحظاتی را در انتظار دریافت خدمات می‌گذرانند. کارشناسان اداره خدمات اطلاع‌رسانی با جستجوی تخصصی اطلاعات نتایج حاصل از جستجو را در اختیار کاربران قرار می‌دهند تا مطالب مورد نیاز خود را انتخاب نمایند. موارد انتخاب شده توسط کاربران قابلیت چاپ بر روی کاغذ و ذخیره بر روی دیسک‌های فشرده یا ارسال به آدرس پست الکترونیکی کاربران را دارد. در سال ۱۳۸۹ نیز همچون سال‌های گذشته این اداره با جدیت و دقت پاسخگوی نیازهای اطلاعاتی کاربران خود بوده است. آمار و نمودارهای زیر وضعیت ارائه خدمات در این سال را بیشتر بازگو می‌کند.

نمودار مراجعه کنندگان حضوری به مرکز منطقه ای در رده های مختلف علوم در سال 1389

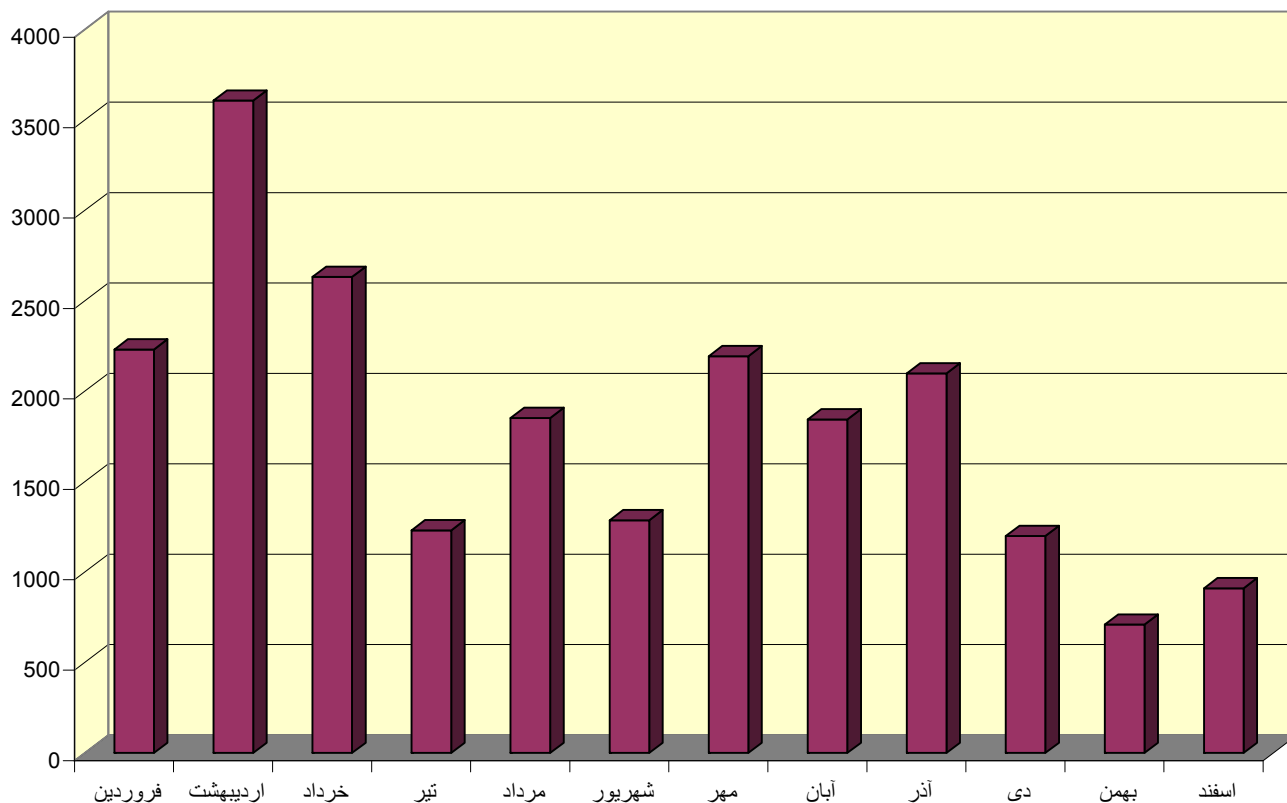
این نمودار نشان دهنده میزان مراجعه کاربران در رده های مختلف علوم به اداره خدمات اطلاع رسانی در سال ۱۳۸۹ می باشد. بیشترین مراجعه کنندگان مربوط به رشته های علوم انسانی و کمترین آمار مربوط به هنر و دامپزشکی بوده است.

نمودار میزان استفاده مقاطع تحصیلی مختلف از خدمات حضوری اداره خدمات اطلاع رسانی در سال ۱۳۸۹

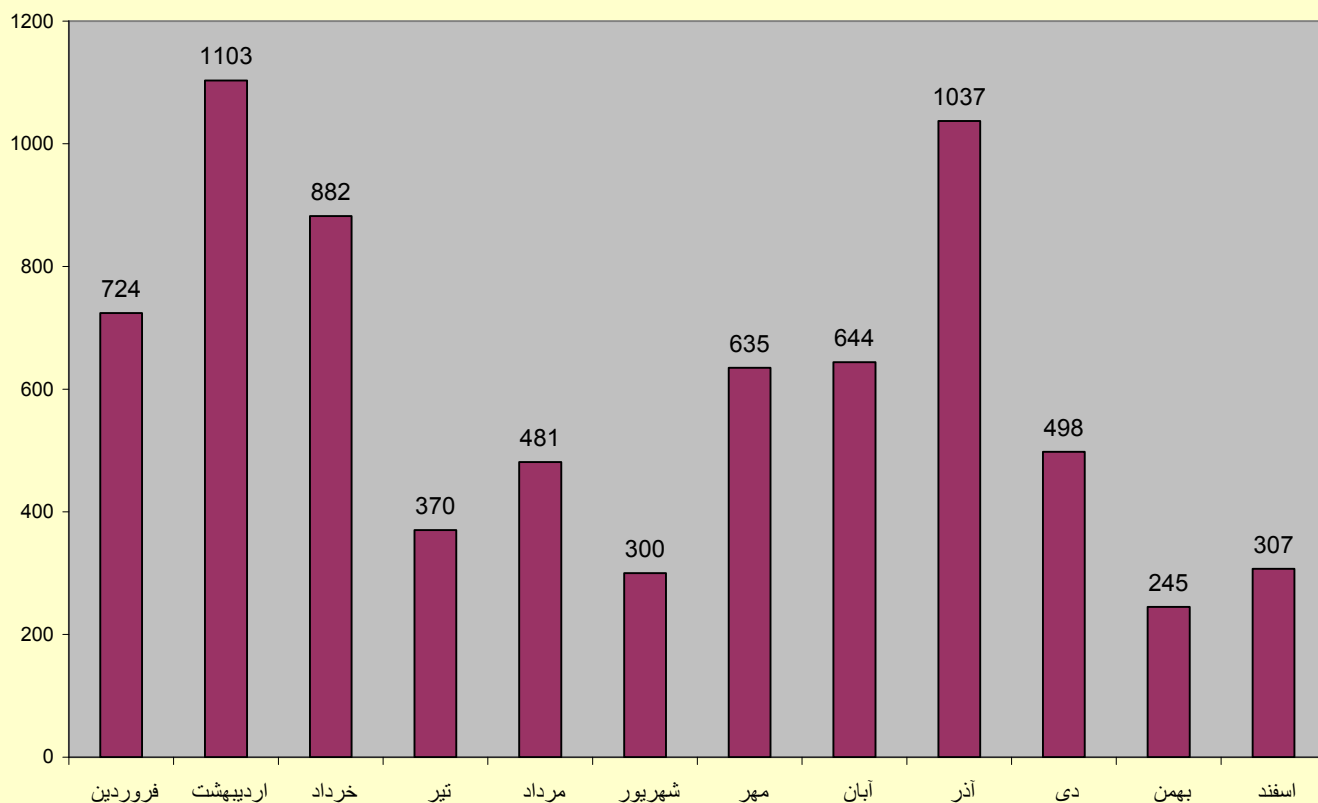
همانطور که میله های نمودار نشان می دهد بیشترین میزان استفاده از خدمات حضوری در سال ۱۳۸۹ مربوط به سطح کارشناسی و کمترین میزان مربوط به مدارک بالاتر از دکترا بوده است.

نمودار تعداد مقالات ارائه شده به کاربران حضوری مرکز منطقه ای در ماههای مختلف سال 1389

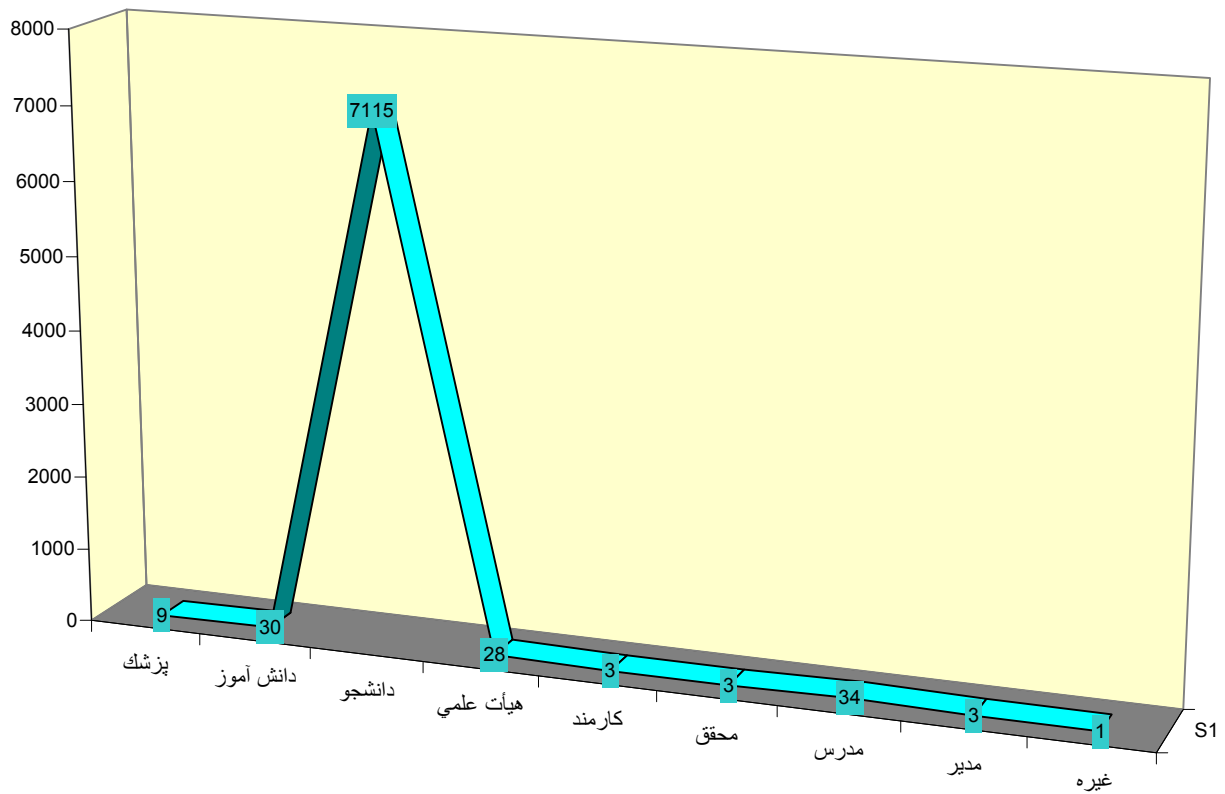
بیشترین میزان مقالات ارائه شده به کاربران در سال ۱۳۸۹ در ماههای اردیبهشت و خرداد و کمترین میزان مراجعه مربوط به ماههای بهمن و اسفند بوده است. نکته قابل توجه در این نمودار این است که حتی در ماههایی که با تعطیلی مراکز آموزشی و دانشگاهها مواجه هستیم نیز از حجم مراجعه کنندگان به اداره خدمات اطلاع رسانی کاسته نشده است و کاربران همچون سایر ماههای سال جهت دریافت اطلاعات مراجعه کرده‌اند.

نمودار تعداد مراجعان به اداره خدمات اطلاع رسانی در ماه های مختلف سال 1389

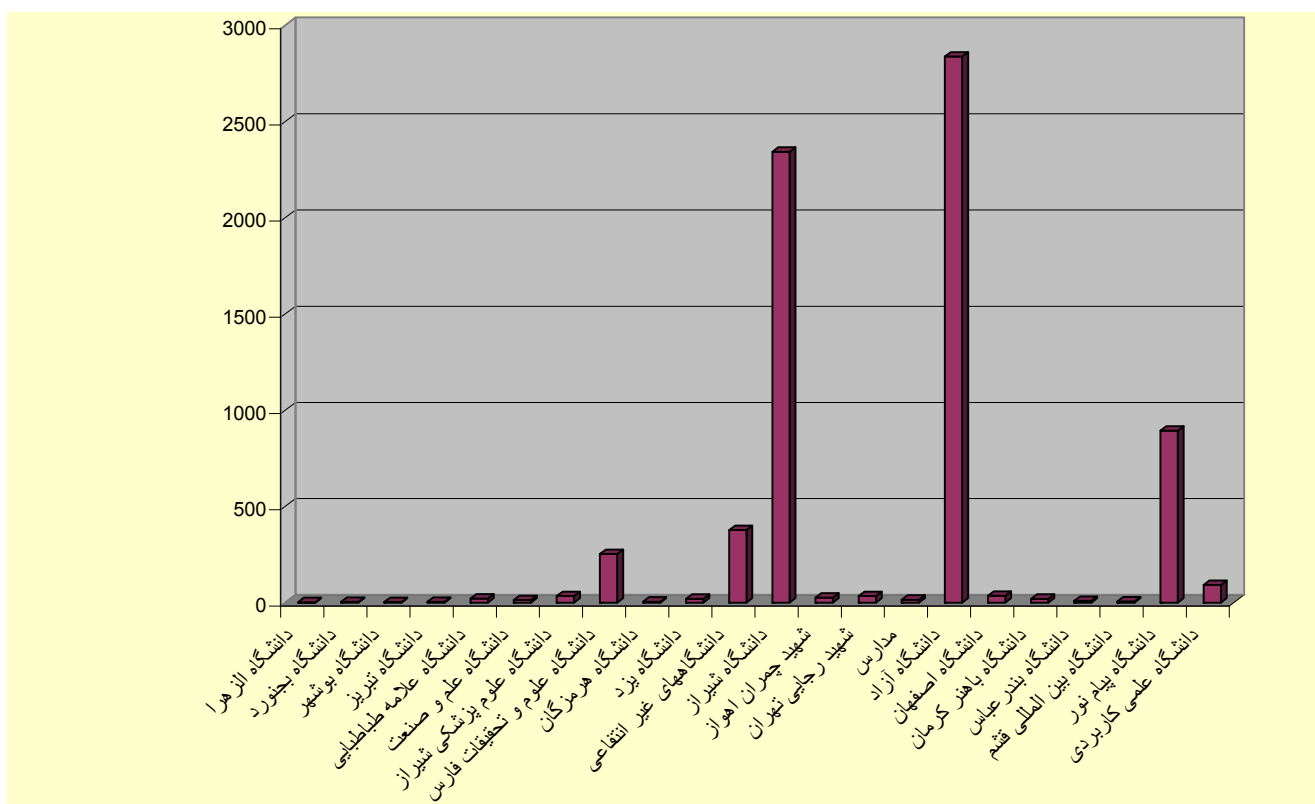
نمودار بالا تعداد کاربران مراجعه کننده به مرکز منطقه ای در ماه های مختلف سال ۱۳۸۹ را نشان می دهد. بیشترین مراجعه حضوری به مرکز منطقه ای در این سال در اردیبهشت ماه و کمترین میزان مراجعه در بهمن ماه بوده است. مقایسه دو نمودار گذشته تبعیت تعداد مدارک تحویل شده به کاربران از تعداد مراجعان حضوری به مرکز منطقه ای را تأیید می کند.

نمودار میزان استفاده مشاغل مختلف از خدمات حضوری مرکز منطقه ای در سال 1389

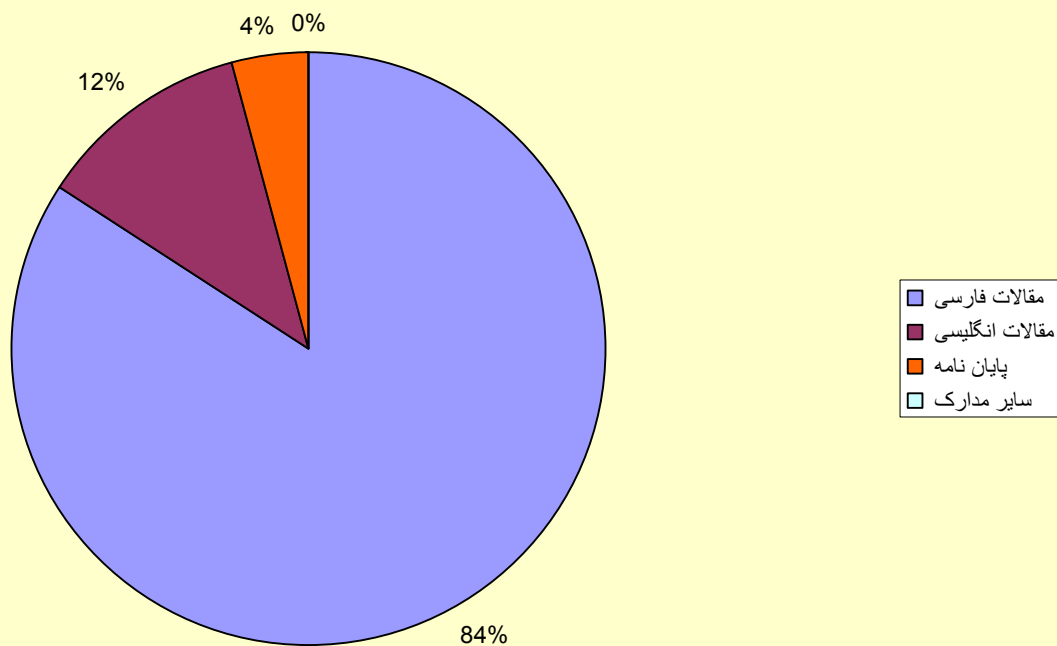
همانگونه که در نمودار بالا دیده می شود اکثریت مطلق مراجعان به اداره خدمات اطلاع رسانی دانشجویان بوده اند.

نمودار میزان مراجعه حضوری کاربران از دانشگاههای مختلف در سال 1389

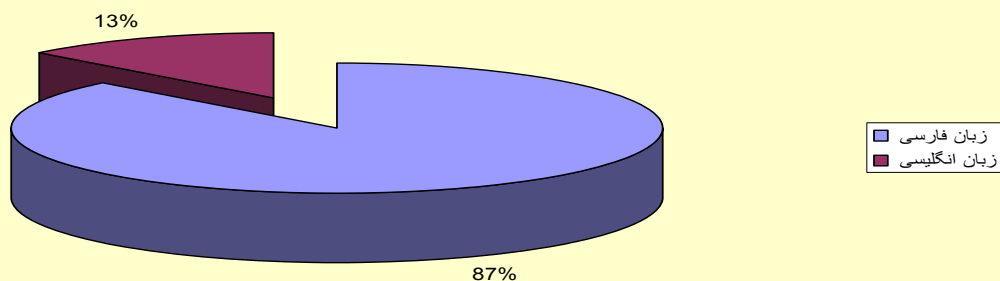
از آنجا که ارائه خدمات در اداره خدمات اطلاع رسانی محدود به دانشگاه های دولتی نمی باشد هر فردی از جامعه که نیازمند استفاده از این اطلاعات باشد می تواند به صورت حضوری و غیرحضوری استفاده نماید. مطابق آنچه در این نمودار دیده می شود بیشترین تعداد کاربران مربوط به واحدهای دانشگاه آزاد و دانشگاه شیراز بوده است.

نمودار میزان استفاده از مدارک مختلف در جستجوی حضوری کاربران در سال 1389

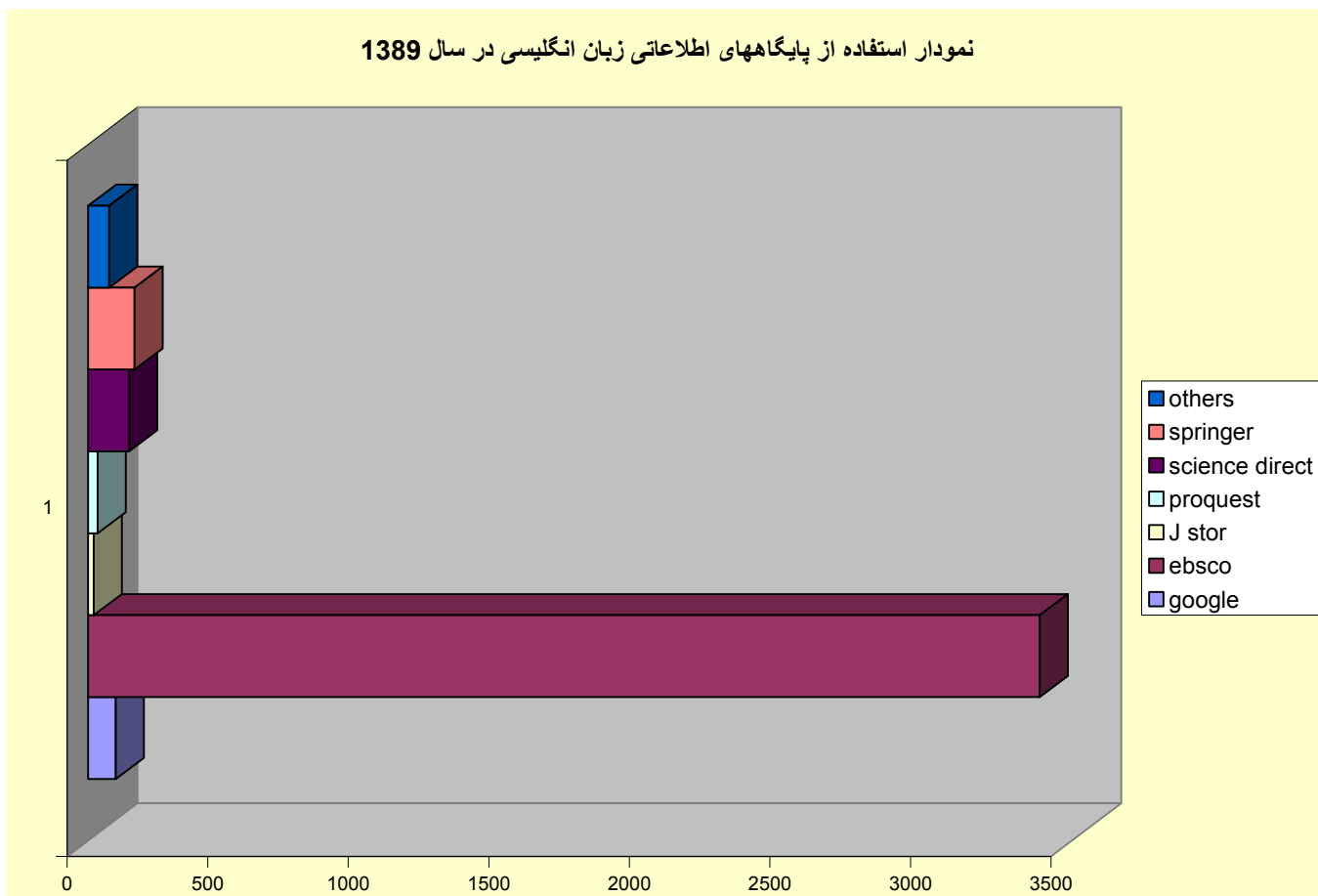
۸۴٪ از مدارک دریافت شده توسط کاربران حضوری در سال ۱۳۸۹ مقالات فارسی، ۱۲٪ مقالات انگلیسی، ۴٪ پایان نامه و تعداد کمی نیز به سایر مدارک اختصاص داشته است.

آمار صفحات ارائه شده به دو زبان انگلیسی و فارسی به کاربران حضوری در سال 1389

بیشترین تعداد کاربران مرکز منطقه ای در سال ۱۳۸۹ متقاضی دریافت مدارک مورد نیاز خود به زبان فارسی بوده اند. در این سال ۱۹۷.۲۴۵ صفحه از مدارک به زبان فارسی و ۲۹.۰۹۳ صفحه به زبان انگلیسی بوده است. اطلاعات یاد شده به صورت چاپ بر روی کاغذ و ذخیره سازی از طریق دیسک فشرده استفاده شده است.

نمودار استفاده از پایگاه های اطلاعاتی زبان انگلیسی در سال ۱۳۸۹

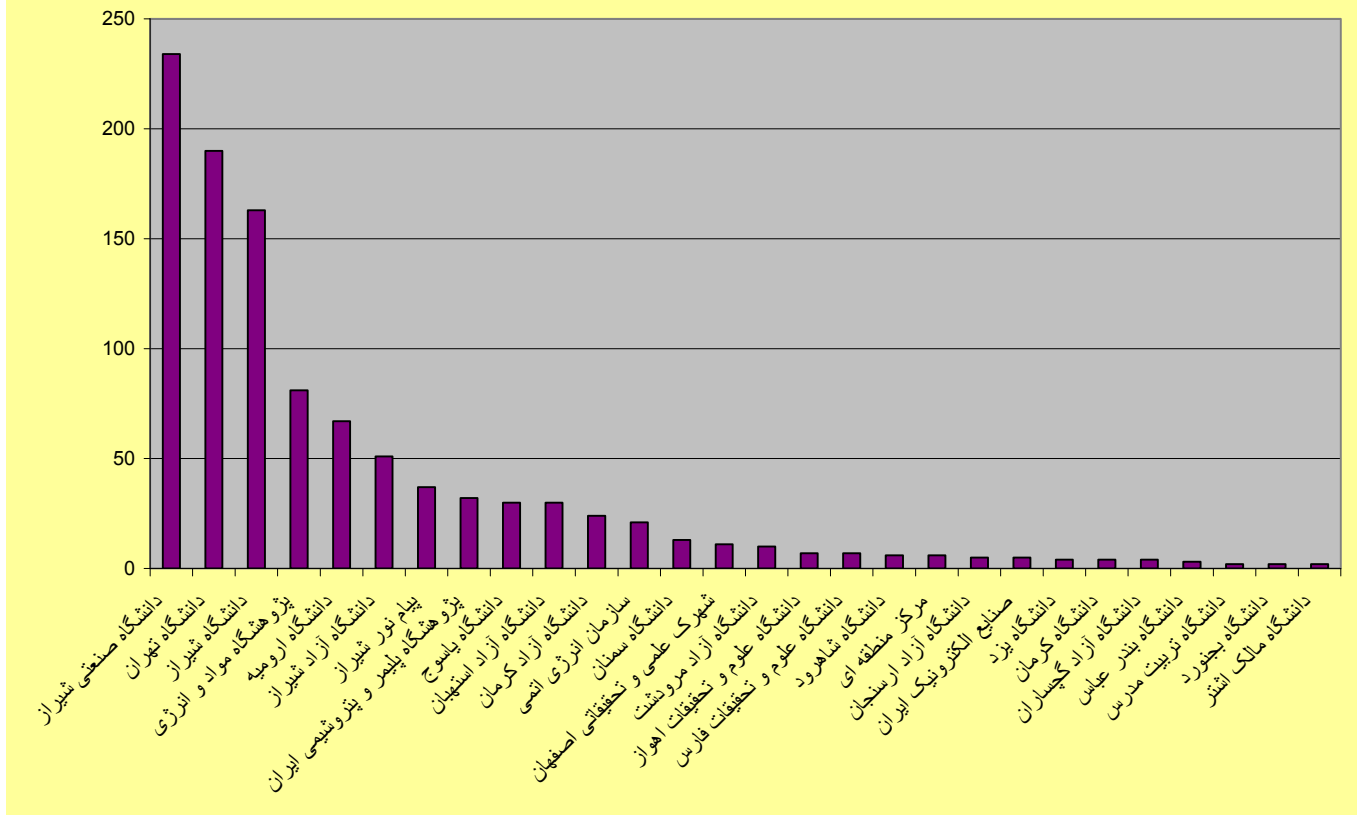

مطابق نمودار بالا بیشترین میزان استفاده از پایگاه های اطلاعاتی انگلیسی زبان مربوط به پایگاه EBSCO بوده است. این ارقام حاکی از برتری پایگاه اطلاعاتی EBSCO نسبت به سایر پایگاه های اطلاعاتی نمی باشد بلکه ناشی از دسترسی سریعتر و آسانتر به این پایگاه نسبت به سایر پایگاه ها می باشد.

خدمات تأمین مدرک

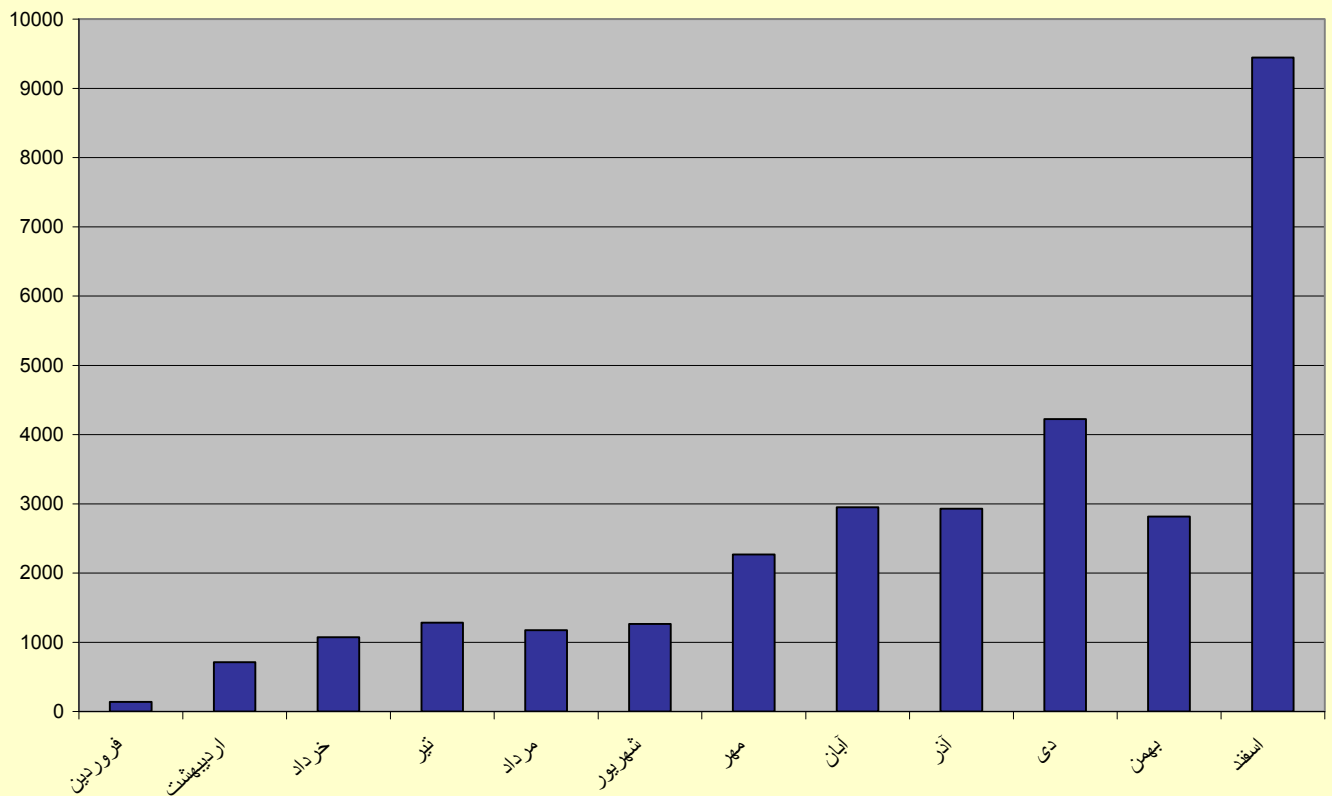
طرح تأمین مدرک از جمله طرح‌های ملی در زمینه خدمات کتابداری و اطلاع‌رسانی است. بنا بر این طرح کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی مدارک مورد نیاز افراد و سایر کتابخانه‌ها را به شکل چاپی و الکترونیکی تأمین می‌نمایند. مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری نیز تأمین مدارک مورد نیاز کاربران خود بدون نیاز به حضور آنها در مرکز منطقه‌ای را جزو فعالیت‌های ثابت خود قرار داده است و به درخواست کاربران خود به صورت روزانه پاسخ می‌دهد. مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری با کتابخانه‌های معتبر جهانی همچون کتابخانه بریتانیا و لینداهال قرارداد همکاری دارد و در کمترین زمان ممکن مدارک مورد نیاز کاربران خود اعم از کتاب، پایان‌نامه، مقاله، استانداردها و سایر مدارک را از این کتابخانه‌ها تأمین می‌نماید. اداره خدمات اطلاع‌رسانی در بخشی از فعالیت‌های خود نامه‌های ارسال شده به پست الکترونیک مرکز منطقه‌ای را مطالعه و به درخواست‌های مطرح شده پاسخ می‌دهد. پس از دریافت نامه درخواست، هزینه دریافت مقالات به کاربران اعلام می‌گردد. کاربرانی که هزینه اعلام شده را واریز و فیش پرداخت خود را ارسال نمایند پس از مدت کوتاهی مقاله مورد درخواست خود را از طریق پست الکترونیک دریافت خواهند نمود. نمودارهای زیر نشان‌دهنده فعالیت اداره خدمات اطلاع‌رسانی در بخش تأمین مدرک در سال ۱۳۸۹ می‌باشد.

نمودار میزان ارسال مقالات مورد نیاز دانشگاه های مختلف در قالب طرح تأمین مدرک در سال 1389

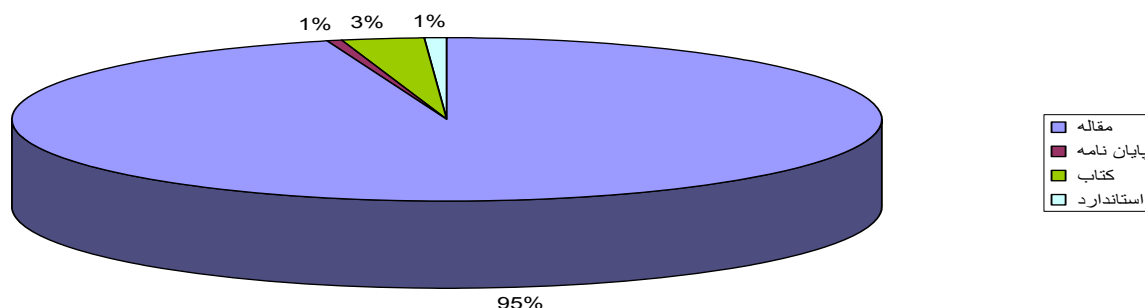

رتبه های اول تا سوم به ترتیب مربوط به دانشگاه صنعتی شیراز، دانشگاه تهران و دانشگاه شیراز بوده است.

آمار کارکرد طرح تأمین مدرک در ماههای مختلف سال 1389

نمودار بالا میزان درخواست و پاسخگویی به مدارک مورد نیاز کاربران از طریق طرح تأمین مدرک در سال ۱۳۸۹ را بیان می کند. فروردین دارای کمترین میزان درخواست و اسفند دارای بیشترین درخواست بوده است.

نمودار بالا درصد سفارش هر کدام از مدارک مختلف از طریق طرح تأمین مدرک در سال ۱۳۸۹ را بیان می‌کند. همانگونه که در نمودار به وضوح دیده می‌شود اکثریت مطلق منابع مورد درخواست متقاضیان مقالات انگلیسی بوده است و درخواست کتاب دومین رتبه را به خود اختصاص داده است.

شاخه‌های اطلاع‌رسانی

مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری جهت ایجاد ارتباط نزدیکتر و تبادل اطلاعات علمی و فنی با دانشگاه‌های داخلی و خارجی شاخه‌های اطلاع‌رسانی خود را در برخی از دانشگاه‌های داخلی و کشورهای منطقه ایجاد نموده است. بر اساس تفاهم نامه اولیه ایجاد مرکز منطقه‌ای، این مرکز رسالت دارد اطلاعات علمی و فنی مورد نیاز پژوهشگران کشورهای منطقه را تأمین نماید و زمینه‌های تبادل این اطلاعات را فراهم آورد. بر اساس مفاد تفاهم نامه تأسیس شاخه‌های اطلاع‌رسانی، مرکز منطقه‌ای پایگاه‌های اطلاعاتی خود را در اختیار این دانشگاه‌ها قرار می‌دهد و در مقابل دانشگاه‌ها نیز موظفند تولیدات علمی و فنی خود را در قالب مجلات علمی، پایان نامه‌ها و سایر مدارک در اختیار این مرکز قرار دهد.

مرکز ملی اطلاع رسانی علوم و فناوری

شاخه های مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری

شاخه های داخل کشور:

دانشگاه بوعلی همدان	دانشگاه رازی کرمانشاه
دانشگاه شهرکرد	دانشگاه صنعتی سهند
دانشگاه گیلان	دانشگاه هرمزگان
دانشگاه یاسوج	سازمان تبلیغات اسلامی قزوین
شهرداری اصفهان	

شاخه های خارج از کشور:

دانشگاه تشرين سوریه	مرکز ملی اطلاع رسانی یمن
دانشگاه مجازی سوریه	

صفحه اصلی
پایگاههای فارسی
پایگاههای لاتین
ارزیابی وب سایت دانشگاهها
ایران زورتال
نشریه IJISM
رتبه بندی دانشگاههای جهان اسلام

همانگونه که در تصویر بالا دیده می شود شاخه های داخلی مرکز منطقه ای شامل دانشگاه ها و سازمانهای زیر است:

- ۱- شاخه دانشگاه بوعلی سینا در همدان
- ۲- شاخه دانشگاه شهرکرد
- ۳- شاخه گیلان
- ۴- شاخه دانشگاه ارومیه
- ۵- شاخه دانشگاه یاسوج
- ۶- شاخه شهرداری اصفهان
- ۷- شاخه سازمان تبلیغات اسلامی قزوین
- ۸- شاخه دانشگاه صنعتی سهند
- ۹- شاخه دانشگاه هرمزگان

شاخه های مرکز منطقه ای نیز در دانشگاه های زیر تأسیس شده اند:

- ۱- دانشگاه تشرين سوریه
- ۲- مرکز ملی اطلاع رسانی یمن

ارائه خدمات غیر حضوری

اداره خدمات اطلاع رسانی علاوه بر ارائه اطلاعات به صورت حضوری و پاسخگویی به درخواست کاربران از طریق طرح تأمین مدرک، با استفاده از فناوری‌های روز دسترسی کاربران خود به محتوای مدارک علمی را فراهم نموده است. بسیاری از افراد و سازمان‌ها تمایل دارند بدون حضور در مرکز منطقه‌ای، در خانه یا محل کار خود بتوانند مطالب علمی موجود در پایگاه‌های اطلاعاتی مرکز منطقه‌ای اطلاع رسانی علوم و فناوری را دریافت و مطالعه نمایند. دسترسی به اطلاعات کتابشناختی و متن کامل مدارک از طریق دریافت کد کاربری و رمز عبور برای اشخاص حقیقی و حقوقی امکان پذیر است. افراد می‌توانند با پرداخت حداقل ۵۰.۰۰۰ ریال و سازمان‌ها با پرداخت ۲۵۰.۰۰۰ ریال کد کاربری جهت دسترسی به متن کامل مدارک را دریافت نمایند. پایگاه‌های فارسی و پایگاه‌های موضوعی نمایش داده شده در تصویر زیر از طریق کدهای کاربری قابل دسترسی می‌باشند.

مرکز ملی اطلاع رسانی علوم و فناوری

پایگاه‌های عمومی	پایگاه‌های موضوعی	
* موتور جستجو جامع	* ایران کامپنیکس	صفحه اصلی
* انستاد الکترونیکی	* ایران لیزا	پایگاه‌های فارسی
* بانک اطلاعات دانش آموزان تحصیلات تکمیلی علوم کتابداری و اطلاع رسانی ایران	* دانشوران معاصر ایران	پایگاه‌های لاتین
* بانک اطلاعاتی پرسش نامه‌ها و آزمون‌های استاندارد پایان نامه‌های علوم تربیتی و روانشناسی ایران	* راه و تریبری	ارزیابی وب سایت دانشگاهها
* پایان نامه های الکترونیکی فارسی (چکیده)	* زلزله	ایران ژورنال
* پایگاه اطلاعاتی کتابخانه های دانشگاهی کشور	* بوخت و انرژی	تشریح IJISM
* پایگاه سنجش نیاز های اطلاعاتی	* بیل	رتبه بندی دانشگاههای جهان اسلام
* شبکه ملی کتابهای ایران	* صنایع ایران	
* طرحهای تحقیقاتی	* صنایع و استانداردهای متالورژی	موتور جستجوی جامع
* کتابهای الکترونیکی	* محیط زیست	
* مقاله های الکترونیکی انگلیسی	* معادن کشور	
* مقاله های الکترونیکی فارسی		
* مقاله های روزنامه ها		دسترسی به کلیه اطلاعات تمام متن مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری از طریق موتور جستجوی جامع

اسامی تعدادی از مراکزی که در سال ۱۳۸۹ کد کاربری و رمز عبور جهت استفاده از پایگاه های اطلاعاتی مرکز منطقه ای را دریافت نموده اند ذکر می گردد:

- ۱- پژوهشگاه مواد و انرژی
- ۲- آموزشکده فنی شیراز
- ۳- کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- ۴- دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک
- ۵- دانشگاه تهران
- ۶- مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور
- ۷- مجتمع آموزش عالی تهران
- ۸- دانشگاه صنعتی شیراز
- ۹- دفتر تبلیغات اسلامی خراسان رضوی
- ۱۰- کتابخانه دانشگاه علامه طباطبایی
- ۱۱- پژوهشگاه مهندسی ژنتیک و زیست فناوری
- ۱۲- دانشگاه صنعتی شاهرود
- ۱۳- آموزش و پرورش ناحیه ۲ ساری
- ۱۴- کتابخانه مجلس
- ۱۵- شرکت تولیدی و صنعتی خراسان
- ۱۶- دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران
- ۱۷- دانشگاه آزاد اسلامی واحد قوچان
- ۱۸- دانشگاه آزاد اسلامی واحد یاسوج
- ۱۹- دانشکده کشاورزی ساری
- ۲۰- دانشگاه علمی و کاربردی لارستان
- ۲۱- دانشگاه اصفهان
- ۲۲- دانشگاه دریانوردی و علوم دریایی چابهار
- ۲۳- دانشگاه عالی دفاع ملی

- ۲۴- شرکت مخابرات استان فارس
- ۲۵- دانشگاه سیستان و بلوچستان
- ۲۶- دانشگاه آزاد اسلامی مراغه
- ۲۷- دانشگاه آزاد اسلامی واحد جهرم
- ۲۸- کتابخانه مرکزی دانشگاه زاهدان
- ۲۹- دانشگاه ایلام
- ۳۰- دانشگاه شاهد
- ۳۱- اداره کار و امور اجتماعی خراسان رضوی
- ۳۲- دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس
- ۳۳- پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
- ۳۴- کتابخانه فارابی
- ۳۵- پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه
- ۳۶- دانشگاه هنر اصفهان
- ۳۷- دبیرستان فرهنگ
- ۳۸- پژوهشکده پلیمر
- ۳۹- سازمان انرژی اتمی